



# Ukrepanje ob najdbi karantenske glove v slovenskih gozdovih – primer doline reke Soče

Barbara Piškur, Nikica Ogris, Dušan Sadiković, Dušan Jurc

Oddelek za varstvo gozdov, GIS



---

**GOZDARSKI INŠITITUT SLOVENIJE**  
*SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE*

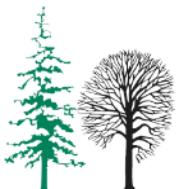
Maribor, 5. marec 2019

# GOZDU ŠKODLJIVI ORGANIZMI

- **Gospodarski ŠO**
- **Neregulirani ŠO**
- osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*), šesterozobi smrekov lubadar (*Pityogenes chalcographus*)

- **Karantenski ŠO (invazivni tujerodni ŠO)**  
*Agrilus anxius, Agrilus auroguttatus, Agrilus planipennis, Anoplophora chinensis, Anoplophora glabripennis, Bursaphelenchus xylophilus, Dendrolimus sibiricus, Geosmithia morbida & Pityophthorus juglandis, Gibberella circinata, Monochamus spp. (non-EU), Pissodes spp. (non-EU), Polygraphus proximus, Xylosandrus crassiusculus, Phytophthora ramorum...*

Jesenov ožig (*Hymenoscyphus fraxinii*), javorov rak (*Eutypella parasitica*), hrastova čipkarka (*Corythucha arcuata*), jelševa sušica (*Phytophthora alni*), rjavenje borovih iglic (*Lecanosticta acicola*), kostanjev rak, holandska brestova bolezen...



# Primer doline reke Soče (rjavenje borovih iglic; *Lecanosticta acicola*)

Bolezen	Rjavenje borovih iglic
EU (Direktiva Sveta 2000/29/ES)	II.A.I
EPPO	A2
Nova umestitev EU	RNQP (?)



Foto: D. Jurc C



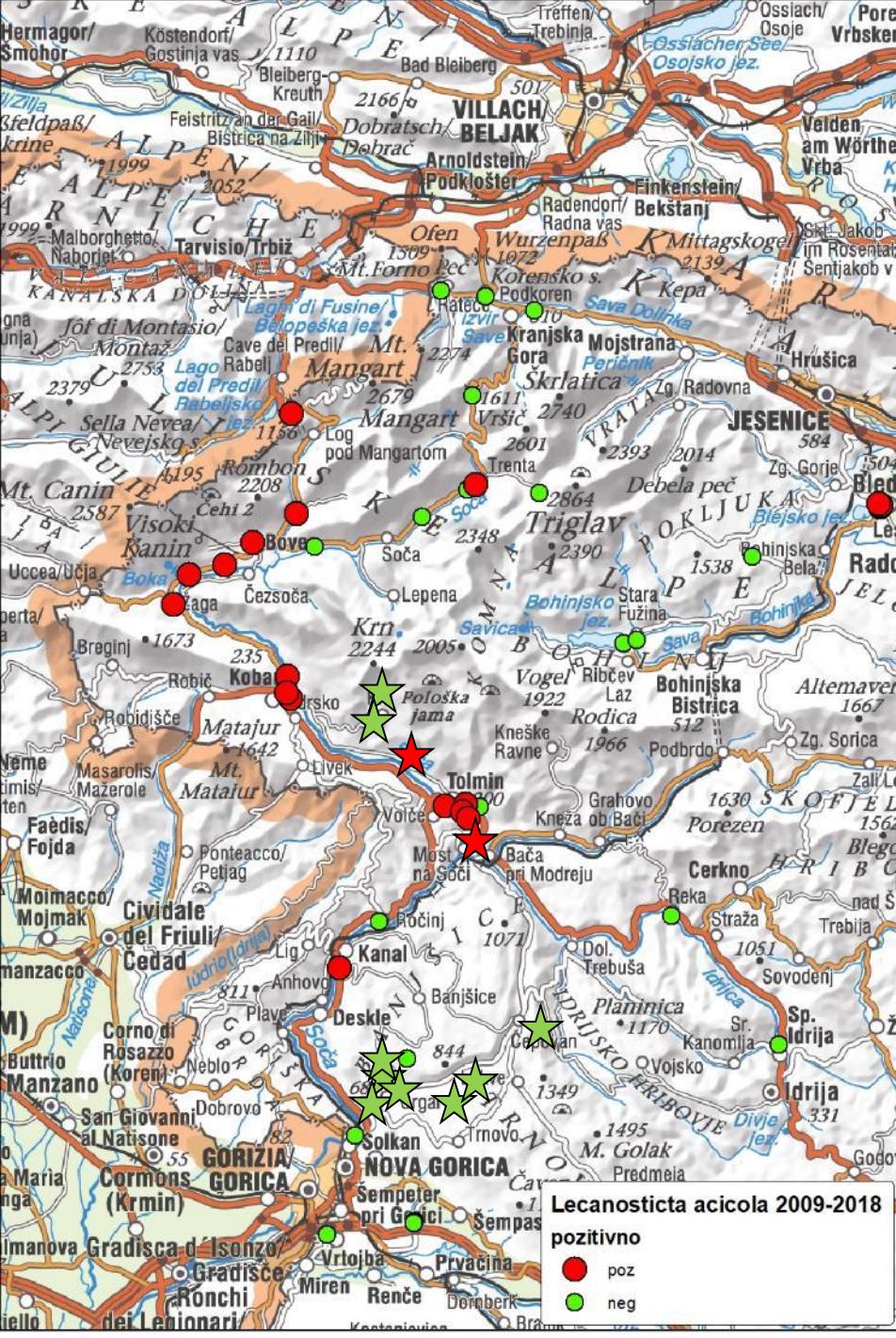
Foto: D. Jurc



Foto: D. Diminić



Foto: T. Hauptman



# Dolina reke Soče

**2014:** Trenta, *P. mugo*, prva najdba v Sloveniji v naravnem okolju

**2015:** Trenta, *P. mugo*, razširitev okužbe

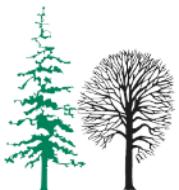
**2015:** inšpeksijski vzorec, Poljubinj (Tolmin), *P. nigra*

**2016:** gozdní sestoji (Boka, Kluže, Predel), pokopališča (Kanal ob Soči, Bovec, Tolmin, Kobarid), ob tovarni Hidria (Poljubinj), ob cesti (Stari Grad - Kobarid), ob reki (Boka), *P. nigra*, *P. mugo*, *P. sylvestris*

**2018:** Tolmin, Kobarid, Spodnja Žaga, Gavge (Bovec)

# Populacije *L. acicola* v Sloveniji

- Nova spoznanja vrstne variabilnosti rodu *Lecanosticta* → nove grožnje?
- Večkraten vnos glive iz Amerike, (medkontinentalna trgovina okuženega rastlinskega materiala (Janoušek et al., 2016))
- Populacije v Sloveniji „Northern (USA) Lineage“ (Sadiković et al., 2019)



# Ukrepanje?

- Geografsko (gostiteljsko) omejene populacije
- Neobičajno močna intenziteta okužb črnega bora
- Turistično obremenjena dolina reke Soče
- Nevarnost širjenja potencialno nevarne populacije izven doline reke Soče (turisti)



# Ukrepanje?

## 2014 vs. 2018

- Nova spoznanja o populacijah v Sloveniji, EU in njihovi razširjenosti
- 4 leta po prvi najdbi → problem sofinanciranja ukrepov s strani EU



# Ukrepanje?

**UVHVVR, GIS, ZGS:**

**priprava akcijskega načrta za preprečevanje širjenja rjavenja borovih iglic (*Lecanosticta acicola*) v dolini reke Soče**

- Zdravstveni pregledi, vzorčenje, analize
- Določitev žarišč
- Ukrepi:
  - **Okužena drevesa:** posek
  - **Transport GLS:** dovoljen
  - **Sečni ostanki, zeleni sekanci:** uničenje
  - Higienski ukrepi za mehanizacijo, orodje



# Ukrepanje?

**UVHVVR, GIS, ZGS:**

**priprava akcijskega načrta za preprečevanje širjenja rjavenja borovih iglic (*Lecanosticta acicola*) v dolini reke Soče**

- Komunikacijska strategija:
  - Izvajalci, lastniki
  - Turisti, obiskovalci
  - Zgibanke o bolezni
  - Informativne table : žarišča okužb; turistično obremenljene točke
  - Zbori lastnikov, izvajalcev
  - Drugo (splet, sredstva javnega obveščanja)



# Ukrepanje?



Foto: D. Jurec



Foto: D. Jurec



Foto: D. Jurec



**GOZDARSKI INŠITUT SLOVENIJE**  
*SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE*

# Zaključek

- Eradikacija (izkoreninjenje) rjavenja borovih iglic v dolini reke Soče ni možna.
- Preprečevanje širjenja, zmanjševanje infekcijskega potenciala glive *L. acicola* iz in v dolini reke Soče je smiselno.



*Hvala za pozornost...*

*Načrt ukrepanja v dolini reke Soče je bil pripravljen v sodelovanju  
GIS, ZGS in UVHVVR.*



**GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE**



**ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE**



**REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,  
GOZDARSTVO IN PREHRANO**